

Åkeberg-Skoglunn konsernet ønsker å fremme gode arbeids- og miljøforhold i vårt konsern og verdikjede. På bakgrunn av dette har vi valgt å følge etisk handel Norge sine prinsipper for bærekraftig forretningspraksis, som er basert på FN- og ILO konvensjoner. Dette er for at vi i vår virksomhet kan forsikre oss om at god driftsetikk blir fulgt i henhold til pålitelige standarder.

1. Tvangsarbeid/slavearbeid (ILO konvensjon nr. 29 og 105)

1. Det skal ikke forekomme noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid.
2. Arbeidere skal ikke måtte levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver og skal fritt kunne avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.

2. Fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILO konvensjon nr. 87, 98, 135 og 154)

1. Arbeidere skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget ønske, og til å forhandle kollektivt. Arbeidsgiver skal ikke blande seg inn i, hindre eller motarbeide fagorganisering eller kollektive forhandlinger.
2. Fagforeningsrepresentanter skal ikke diskrimineres eller hindres i å utføre sitt fagforeningsarbeid.
3. Dersom retten til fri organisering og/eller kollektive forhandlinger er begrenset ved lov, skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke hindre alternative mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling.

3. Barnarbeid (FNs konvensjon om barnets rettigheter, ILO konvensjon nr. 138, 182 og 79, ILO anbefaling nr. 146)

1. Minstealder for arbeidere skal ikke være mindre enn 15 år og i tråd med
 - nasjonal minstealder for ansettelse, eller;
 - minstealder for obligatorisk skolegang, med høyeste alder som gjeldende. Dersom lokal minstealder er satt til 14 år i tråd med unntaket i ILO konvensjon 138, kan dette aksepteres.
2. Nyrekruttering av barnarbeidere i strid med ovennevnte minstealder skal ikke finne sted.
3. Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som er til skade for deres helse, sikkerhet eller moral, inkludert nattarbeid.
4. Det skal etableres handlingsplaner for snarlig utfasing av barnarbeid som er i strid med ILO-konvensjonene 138 og 182. Handlingsplanene skal dokumenteres og kommuniseres til relevant personale og andre interessenter. Det skal legges til rette for støtteordninger hvor barn gis mulighet til utdanning inntil barnet ikke lenger er i skolepliktig alder.

4. Diskriminering (ILO konvensjon nr. 100 og 111 og FNs Kvinnediskrimineringskonvensjon)

1. Det skal ikke forekomme diskriminering når det gjelder ansettelse, avlønning, opplæring, fremmelse, oppsigelse eller pensjonering basert på etnisk tilhørighet, kaste, religion, alder, uførhet, kjønn, sivil status, seksuell legning, fagforeningsarbeid eller politisk tilhørighet.
2. Det skal etableres vern mot seksuelt påtrengende, truende, fornærmende eller utnyttende adferd, og mot diskriminering eller oppsigelse på usaklig grunnlag, f. eks. ekteskap, graviditet, foreldrestand eller status som HIV-smittet.

5. Brutal behandling (Menneskerettighets- erklæringen/UDHR)

1. Fysisk mishandling eller avstraffelse, eller trussel om fysisk mishandling er forbudt. Det samme gjelder seksuelt eller annet misbruk og andre former for ydmykkelser.

6. Helse, miljø og sikkerhet (ILO konvensjon nr. 155 og anbefaling nr. 164)

1. Det skal arbeides for å sikre arbeidere et sikkert og sunt arbeidsmiljø. Farlige kjemikalier og andre stoffer skal håndteres forsvarlig. Nødvendige tiltak skal iverksettes for å forhindre og minimere ulykker og helseskader som resultat av, eller relatert til, forhold på arbeidsplassen.
2. Arbeidere skal ha jevnlig og dokumentert opplæring i helse og sikkerhet. Helse- og sikkerhetsopplæring skal gjentas for nyansatte og omplasserte arbeidere.
3. Arbeidere skal ha tilgang til rene sanitærfasiliteter og rent drikkevann. Hvis relevant, skal arbeidsgiver også besørge tilgang til fasiliteter for trygg oppbevaring av mat.
4. Hvis arbeidsgiver tilbyr losji, skal dette være rent, sikkert, tilstrekkelig ventilert og med tilgang til rene sanitærfasiliteter og rent drikkevann.

7. Lønn (ILO konvensjon nr. 131)

1. Lønn til arbeidere for en normal arbeidsuke skal minst være i tråd med nasjonale minstelønnsbestemmelser eller bransjestandard, den høyeste gjelder. Lønn skal alltid være tilstrekkelig til å dekke grunnleggende behov, inkludert noe sparing.
2. Lønnsforhold og utbetaling av lønn skal være skriftlig avtalefestet før arbeidet påbegynnes. Avtalen skal være forståelig for arbeideren.
3. Fratrett i lønn som disiplinærreaksjon tillates ikke.

8. Arbeidstid (ILO konvensjon nr. 1 og 14)

1. Arbeidstiden skal være i tråd med nasjonale lover eller bransjestandard, og ikke overstige arbeidstid i samsvar med gjeldende internasjonale konvensjoner. Normal arbeidstid per uke skal vanligvis ikke overstige 48 timer.
2. Arbeidere skal ha minst én fridag per 7 dager.
3. Overtid skal være begrenset og frivillig. Anbefalt maksimum overtid er 12 timer per uke, dvs. samlet arbeidstid på 60 timer per uke. Unntak fra dette kan aksepteres dersom det er regulert av en kollektiv avtale eller nasjonal lov.
4. Arbeidere skal alltid ha overtidstillegg ved arbeidstid over normal arbeidstid (se punkt 8.1 over), minimum i tråd med gjeldende lover.

ÅKEBERG SKOGLUNN <small>– SIDEN 1947 –</small>	Dokumentnr: 1.7.1	Etiske retningslinjer for leverandører
IK-Mat	Gyldig fra 05.10.2020	Versjon 2
	Utarbeidet av Martin Eilertsen	Revidert av Heidi Lund 13.04.2024
	Godkjent av Roger Lund	Side 3 av 4

9. Regulære ansettelser

1. Forpliktelser overfor arbeidere, i tråd med internasjonale konvensjoner, nasjonale lover og regler om regulære ansettelser skal ikke omgås gjennom bruk av korttidsengasjementer (som bruk av kontraktsarbeidere, løsarbeidere og dagarbeidere), underkontraktører eller andre arbeidsrelasjoner.
2. Alle arbeidere har krav på arbeidskontrakt på et språk de forstår.
3. Læringsprogram skal være klart definert med hensyn til varighet og innhold.

10. Marginaliserte befolkningsgrupper

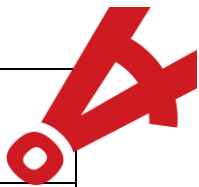
1. Produksjon og bruk av naturressurser skal ikke bidra til å ødelegge ressurs- og inntektsgrunnlag for urfolk eller andre marginaliserte befolkningsgrupper, for eksempel ved å beslaglegge store landarealer, uforsvarlig bruk av vann eller andre naturressurser som befolkningsgruppene er avhengig av.

11. Miljø

1. Negativ miljøpåvirkning skal reduseres i hele verdikjeden. I tråd med føre var-prinsippet skal det gjennomføres tiltak for kontinuerlig å minimere utslipp av klimagasser og lokal forurensing, bruk av skadelige kjemikalier, sprøytemidler og for å sikre bærekraftig ressursuttak og forvaltning av vann, hav, skog og land, og bevaring av biologisk mangfold.
2. Nasjonal og internasjonal miljølovgivning og -reguleringer skal overholdes og relevante utslippstillatelser skal innhentes.

12. Korrupsjon, interessekonflikter, hvitvasking av penger og sanksjoner

1. Alle former for bestikkløser er uakseptable, så som bruken av alternative kanaler for å sikre illegitime private eller arbeidsrelaterte fordeler til kunder, agenter, kontraktører, leverandører eller deres tilsatte samt offentlige tjenestemenn/-kvinner.
2. Unngå interessekonflikter. Dette skjer når en leverandørs representant fremmer personlige eller private interesser i sin rolle. Leverandøren må rapportere slike situasjoner.
3. Leverandøren må overholde gjeldende sanksjonslover og eksportkontrollbestemmelser. De bør unngå å gjøre forretninger med land, grupper, organisasjoner eller enkeltpersoner som er underlagt sanksjoner, for eksempel de som står oppført på FN, Storbritannias, OFACs eller EUs sanksjonsliste.
4. Leverandøren må forhindre hvitvasking av penger ved å iverksette passende tiltak.
5. Leverandøren må være åpen, etterprøvbar og nøyaktig i alle handlinger, samtidig som den ivaretar konfidensialitetsforpliktelsene. Alle regnskapsopplysninger må være korrekte, registrerte og bokførte i samsvar med gjeldende lover og regnskapsstandarder.

ÅKEBERG SKOGLUNN <small>– SIDEN 1947 –</small>	Dokumentnr: 1.7.1	Etiske retningslinjer for leverandører
IK-Mat	Gyldig fra 05.10.2020	Versjon 2
	Utarbeidet av Martin Eilertsen	Revidert av Heidi Lund 13.04.2024
	Godkjent av Roger Lund	Side 4 av 4

13. Dyrevelferd

1. Dyrevelferd skal respekteres. Tiltak bør iverksettes for å minimere negativ påvirkning på produksjonsdyr og arbeidsdyr velferd.
2. Nasjonal og internasjonal dyrevelferdslovgivning og -reguleringer skal overholdes.

14. Bruk av soya, palmeolje og forressurser

Leverandøren må bruke bærekraftig produsert soya og palmeolje, sertifisert av henholdsvis RTRS eller RSPO. I tillegg bør leverandøren prioritere lokale fôrressurser og kun supplere med importert fôr når nødvendig for lokal husdyrproduksjon.

15. Varsling av kritikkverdige forhold

Leverandøren må umiddelbart rapportere til Åkeberg Skoglunn hvis det oppdages brudd på etiske retningslinjer knyttet til aktiviteter under kontraktsforholdet, enten gjennom varsler eller andre identifiserte krenkelser.